

UTBILDNINGSPROGRAM I ANSVARFULLHET

JÄGAREXAMENSUTBILDNING – UTBILDARE 2024

Foto: Ville Heikkinen / Vastavalo

Foto: Jari Peltomäki

INNEHÅLL

- Vision för jägarexamen och mål för förberedande utbildning för jägarexamen
- Anvisning för ordnande av utbildningen
- Material och deras användning
 - för kursdeltagarna
 - för utbildarna
 - utbildningspaketens och bokens användning
- Ordnande av utbildningen
- Viktiga saker att beakta

MATERIAL FÖR UTBILDNINGEN

- Finns på Viltinfo: <https://www.riistainfo.fi/sv/jaktvardsforening/utbildning-for-jagarexamen>

The screenshot shows the Viltinfo.fi website interface. At the top right, there are links for 'Suomi' and 'Logga in'. The main navigation bar includes 'HEMSIDA', 'INFORMATION', 'LAGAR OCH FÖRORDNINGAR', and 'OMA RIISTA ANVISNINGAR'. A search bar on the left contains the text 'SÖK EVENEMÅNG'. A dropdown menu is open, listing various categories: 'Ny jägare', 'Ansvarsfull jägare', 'Artkännedom', 'Förebyggandet av viltskador', 'Videor', 'Frågesporter', 'Alla kurser', 'Jaktvårdsförening', 'Jaktledare', 'Rovdjurskontaktpersoner', and 'Lärare'. The 'Jaktvårdsförening' item is highlighted with a red arrow. Below the navigation, there are two main content areas. The left area features a large image of a forest stream with the text 'Ny jägare' and a smaller image of a person in a forest. The right area features a large image of a person in a high-visibility vest in a wooden building, with the text 'Jaktvårdsförening' overlaid. The Viltinfo.fi logo is visible in both content areas.

Bilder riistainfo.fi/sv

VISION FÖR JÄGAREXAMEN

Målet med förberedande utbildning
Anvisning för ordnande av utbildningen

Foto: Hannu Huttu

VISION FÖR JÄGAREXAMEN

En som avlagt jägarexamen, en nybörjande jägare är:

En person som aktivt utvecklar sin kunskap och färdighet, ansvarsfullt tar till vara och förvaltar viltresurserna.

VISION FÖR JÄGAREXAMEN

BAKGRUND

- Jägarexamensutbildningen är en viktig attityduppfostran – de nya hobbyutövarna styrs mot ett ansvarsfullt tänkande, producerande av viltinformation och ett gott uppförande
- Ingen är färdig efter att jägarexamen har avlagts – hobbyn har bara börjat
- Kunskaper och färdigheter bör fördjupas, särskilt de saker man själv sysslar med
 - T.ex. ”Ansvarsfull sjöfågeljägare”
 - Träning av skjutfärdighet och användningen av redskap
 - Uppföljning av ändringar i lagstiftningen och uppdateringar av information

MÅL FÖR JÄGAREXAMENS UTBILDNINGEN

- Lära ut det nödvändiga för att klara av att avlägga jägarexamen
- Lära ut verksamhet i enlighet med ansvarsfull jakt och goda jakt seder
- I ansvarsfull jakt också ingår att delta i produktionen av viltinformation samt att gå in för att tillägna sig både en etisk och säker verksamhet
- Väcka personens egen eftertanke och kritik – är det smart att agera på något visst sätt och vilken bild skulle det ge av jägare i en större betydelse
- Lära ut och uppmuntra till ett aktivt och självständigt sökande efter information och hålla kunskaper och färdigheter uppdaterade

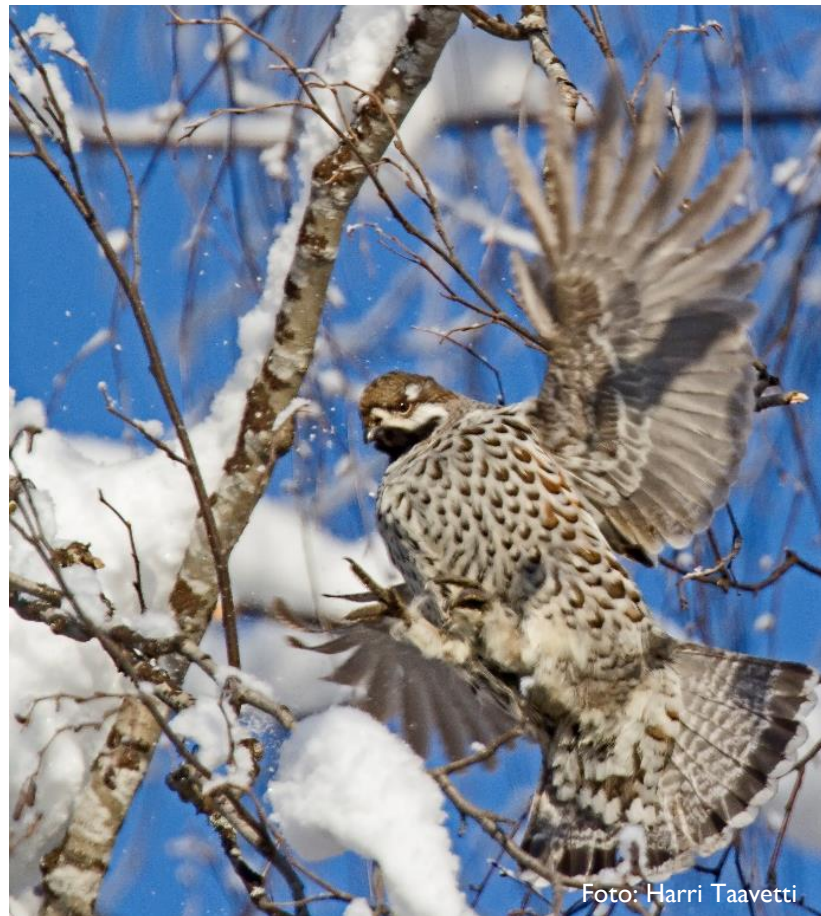

Foto: Harri Taavetti

ANVISNING FÖR ORDNANDE AV JÄGAREXAMENSUTBILDNING

UPPDATERAD ANVISNING TILL JAKTVÅRDSFÖRENINGARNA 24.1.2023

- Anvisningen har uppgjorts för att hjälpa personer som ordnar examensutbildningen

- Anvisningen hittas:

I jaktvårdsföreningarnas filttjänst
<https://rhy-tiedostopalvelu.riista.fi/mycloud/>

och på Viltinfo

<https://www.riistainfo.fi/sv/jaktvardsforening/utbildning-for-jagarexamen/>

- Läs anvisningen noggrant!

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

Jägarexamensutbildning (förberedande jägarexamenskurs)

- Handbok för jägare, examensutbildningen och jägarexamen bildar ett **utbildningsprogram i ansvarsfullhet**
- Handbok för jägare fungerar som grundläggande verk för såväl kursdeltagarna som utbildarna
 - Jvf-examensutbildare kan kostnadsfritt läsa den elektroniska handboken för jägare genom att logga in på Viltinfo med Oma riista -koderna
- Utbildningen kan anordnas som närundervisning eller på distans
- Den rekommenderade längden på kursen är minst 12 timmar
- Den förberedande jägarkursens åtta delar
 1. Jaktlagstiftning (2 h)
 2. Artkännedom (2 h)
 3. Viltekologi och viltvård (1 h)
 4. Etisk och hållbar jakt (1 h)
 5. Vapen och patroner i jakten (2 h)
 6. Säkerheten under jakt (1 h)
 7. Fångstredskap och -metoder (2 h)
 8. Hantering av bytet (1 h)

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

Användningen av utbildningspaketet

- Tillåten endast för jägarexamensutbildare vid anordnande av jägarexamensutbildning
- Ett föredrag eller fotografier, videor eller animationer som ingår i ett föredrag får inte användas för annat ändamål
- I utbildningspaketets anteckningsvy finns nyttiga anteckningar för utbildarna

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

FAKTORER ATT UPPMÄRKSAMMA DÅ UTBILDNINGSDELARNA ANORDNAS

Jaktlagstiftning

- I Handbok för jägare presenteras de aktuella författningarna vilka är viktiga att känna till för den som börjar jaga. Dessa centrala frågor går igenom även i utbildningspaketet
- Kursdeltagarna ska ges handledning i att själva aktivt följa med de förändringar som sker i den lagstiftningen som gäller jakt - tidningarna Metsästjäja och Jägaren, Viltinfo osv.

Artkännedom

- Avsnittet om artkännedom består av beskrivningar av däggdjur och fåglar
- Kursdeltagarna ska lära sig att identifiera viltarterna, de icke fredade arterna och de främmande arterna, samt kunna skilja dem från arter som påminner om dem

Viltekologi och viltvård

- Avsnittet baseras på teckningar och målningar
- Kursdeltagarna ska lära sig växelverkan mellan viltarter och deras livsmiljöer, samt grunderna i viltvård

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

FAKTORER ATT UPPMÄRKSAMMA DÅ UTBILDNINGSDELARNA ANORDNAS

Etisk och hållbar jakt

- Det material som ska inläras tas upp med hjälp av en inledande bild, i syfte att väcka diskussion. Efter bilderna går de viktigaste punkterna igenom med hjälp av en tillhörande text
- Kursdeltagaren ska lära sig grunderna i ansvarsfull och hållbar jakt

Vapen och patroner i jakten och Säkerhet under jakten

- Kursdeltagarna ska lära sig vilka olika vapen och patroner som används vid jakten. Säkerhetsaspekterna är speciellt viktiga att lära ut
 - Finlands Jägarförbund har producerat högklassigt videomaterial. Videorna kan visas i föredraget om datorn är ansluten till internet
 - Ordna möjlighet för kursdeltagarna att i praktiken bekanta sig med vapenhantering på skjutbana om möjligt
 - Informera om skjutbanorna på området. Kursdeltagarna ska uppmuntras att träna och aktivt utveckla sina egna färdigheter på skjutbana
-

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

FAKTORER ATT UPPMÄRKSAMMA DÅ UTBILDNINGSDELARNA ANORDNAS

- Videorna finns på Finlands Jägarförbunds webbplats ABC för jaktskytte:
<https://metsastajaliitto.fi/metsastajalle/metsastysammunnan-abc>
- Det lönar sig att rekommendera deltagarna att delta i kursen ABC för jaktskytte.
- Innan en jägarexamensutbildning anordnas lönar det sig att ta reda på var och när de närmaste ABC-utbildningarna anordnas:
<https://metsorekisteri.metsastajaliitto.fi/Tapahtumanhallinta/tapahtumakalenteri.aspx?jarjestajaid=2402555>

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

FAKTORER ATT UPPMÄRKSAMMA DÅ UTBILDNINGSDELARNA ANORDNAS

Fångstredskap och -metoder

- Avsnittet består av fotografier och videon. Videorna kan visas om datorn är ansluten till nätet
- Det rekommenderas att utbildarna har med och använder sig också av eget förtydligande material, som till exempel fällor, direkt dödande slagjärn o.dyl.

Hanteringen av bytet

- Med videornas hjälp är det lättare att åskådliggöra olika faser i bytshanteringen
- Det är bra om utbildarna även använder eget tilläggsmaterial, som till exempel uppstoppade djur, troféer, m.m.

Finlands viltcentrals videor i Viltinfo kan ses på adressen <https://www.riistainfo.fi/sv/videor/>. Det är bra att presentera innehållet i Viltinfo för kursdeltagarna och i början av kursen visa hur det används. På Viltinfo.fi hittar man även fördjupande fortbildningsmaterial om olika ämnen.

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

Anordnande av utbildning på distans

- Distansundervisning är ett sekundärt sätt att ordna utbildning. Det mest rekommenderade sättet är fortsättningsvis närundervisning
- Rekommenderat deltagarantal vid distansundervisning är högst 30–50 personer
- Man har även fått erfarenheter från distansundervisningen att procenten av godkända kursdeltagare är lägre än för de som deltagit i närundervisning

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

- Vid ordnandet av distansundervisning kan man använda till exempel Teams eller annat liknande program. Jvf måste se till att de personer som anordnar utbildningen har ett program som möjliggör distansundervisningen
- Om utbildningen ordnas med jaktvårdsföreningens dator, kan jaktvårdsföreningen köpa en licens för användning av det programmet som de anser vara bäst. Gratislicenser är ofta tidsmässigt begränsade och beträffande deltagarantal ofta väldigt strikta
- Innan distansundervisningen anordnas måste man bekanta sig med programmet som används och justera mötesinställningarna. Insamling av utbildningsavgifterna kan göras på förhand. Kursdeltagarna kan betala deltagaravgiften till jaktvårdsföreningens konto. Efter att betalningen mottagits skickas det en länk till deltagaren
- Distansutbildningarna meddelas som den egna jaktvårdsföreningens utbildningar som tidigare och man marknadsför dem som den egna jaktvårdsföreningens utbildningar. Om personer från andra ställen anmäler sig, kan man ändå ta emot dem
- Nätverksanslutningen måste vara bra
- Det är skäl till att i början av evenemanget säga att inspelning inte är tillåtet

ANVISNING FÖR ANORDNANDE AV UTBILDNINGEN

Foto: Tero Salmela

Utbildarnas uppträdande och språkbruk

Utbildarna representerar viltförvaltningen och måste uppträda

- Sakligt samt med beaktande av deltagarna
- Använda ett tydligt och begripligt språk
- Ta lika hänsyn till alla kursdeltagare

MATERIAL OCH ANVÄNDNINGEN AV DET

EXAMENSUTBILDNINGSPAKETEN

- Finns i jvf-filtjänsten i .pptx-format:
<https://rhy-tiedostopalvelu.riista.fi/mycloud/>
- Kravet är uppdrag i Oma riista, som verksamhetsledaren lägger till
- Oma riista -inloggning
- För utbildarna rekommenderas användning via webbläsaren
- Försäkra dig om, att du alltid har den senaste versionen av utbildningspaketet

Sök kontaktuppgifter

På den här sidan hittar du kontaktuppgifter till jaktvårdsföreningarnas funktionärer och förtroendevalda samt kontaktuppgifter till övriga i viltorganisationen verksamma personer som handhar olika uppgifter. Du kan göra sökningar regionvis och verksamhets typ.

Utbildare i förberedande utbildning för jägarexamen

Töm

Tom Forsström

Utbildare i förberedande utbildning för jägarexamen

Karlebynejdens jaktvårdsförening

ers Carl Gustav Lagerström

Bild: riista.fi/sv

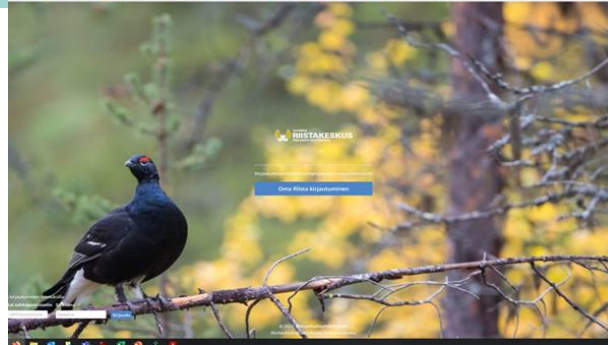

Bild: rhy-tiedostopalvelu.riista.fi

ÖVRIGT MATERIAL FÖR UTBILDARNA

- Läsrättighet till den elektroniska Handbok för jägare utgående från uppdraget i Oma riista
- Tryckt handbok
- JVF kan överlämna ett kursintyg till de som genomfört den förberedande kursen för jägarexamen
- Kursintyg kan skrivas ut från fältjänsten

TODISTUS / INTYG

Nimi / Navn _____ Henkilötunnus / Personbeteckning _____

on osallistunut metsästäjäutukintoa varten annettuun koulutukseen /
har deltagit i förberedande kurs för jägarexamen

Pvm / Dat. _____ Aihe / Ämne _____ tuntia / kouluttajan kuittaus /
timmar utbildarens kvittering _____

Metsästyslainsäädäntö /
Jaktarstiftning _____

Laji _____
Arti _____

Riis _____
Vilt _____

Eet _____
Etis _____

Ase _____
Vap _____

Me _____
Jak _____

Pyy _____
Fän _____

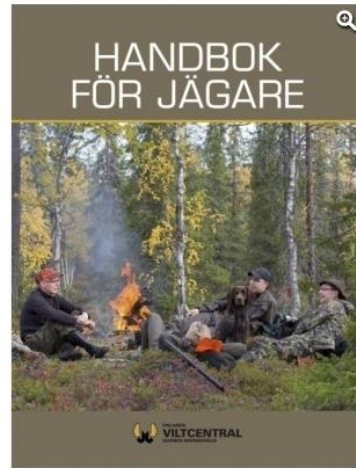
Saa _____
Har _____

YHTEENSÄ / SAMMANLAGT _____ tuntia / timmar _____

Bild: riista.fi/sv

Handbok för jägare 8. uppl.

30,00 €

Suomen riistakeskus

Hårdpärmad bok

8. uppl.

2023 (tilläggsinformation)

Den nya jägaren känner den finländska faunan, i synnerhet de arter som hen jagar eller som påminner om dessa. Jägaren behärskar den grundläggande lagstiftningen i anknytning till jakt.

Jägaren vet vilka fångstmetoder som lämpar sig för jakt på den aktuella viltarten, kan jaga selektivt. Jägaren har behövlig kunskap i hur man skjuter kontrollerade viltskott samt vet hur man hanterar vapen säkert och försvarar dem rätt.

Jägaren förstår betydelsen av uppföljningen av viltstammarna och viltdata och känner till principerna för hållbar jaktoch jaktens inverkan på viltstammarna. Jägaren är bekant med huvudprinciperna för skötseln av vilt och dess habitat.

Jägaren kan uppföra sig väl mot andra jägare och personer som rör sig i naturen. Jägaren respekterar sitt byte och kan utnyttja och hantera det hela vägen till ätbar form.

Bild: kauppa.riista.fi

MATERIAL FÖR KURSDELTAGARNA

- Handbok för jägare (bok 30 euro, läsrättighet elektronisk version 25 euro / 12 mån)
 - Rekommenderas att läsa redan före deltagande i kursen
 - Elektroniska handboken uppdaterad, beställning från Viltinfo med Oma riista -koder
 - Beställning av tryckt bok på adressen: kauppa.riista.fi, ta i beaktande vilken upplaga, om det är länge sedan boken har blivit köpt
 - Handbok för jägare finns även tillgänglig för läsare med lässvårigheter via Celia ljudbokstjänst (tilläggsuppgifter: <https://www.celia.fi/sv/> och från dit eget närbibliotek)

Ny jägare

MATERIAL FÖR KURSDELTAGARE

- Viltinfo <https://www.riistainfo.fi/sv/ny-jagare/>
 - information om jägarexamen, handbok för jägare och jägarexamensutbildning
 - övningsuppgifter
 - Mot jägarexamen –spel
 - artkännedomsmaterial (bl.a. videor och frågesporter)
 - presentation av olika fångstmetoder
 - andra övnings- och utbildningsmaterial
 - t.ex. Finlands jägarförbunds Jaktskytte ABC-material

Mot jägarexamen spel

Du kan spela spelet genom att klicka på riista.seppio.io

Du behöver koden för att spela: AC5767

Mer instruktioner hittar du genom att klicka Läs mer.

[Läs mer \(PDF\)](#)

UTBILDNINGSPAKET

- Utbildningspaketet innehåller åtta PowerPoint-presentationer i enlighet med huvudrubrikerna i Handbok för jägare
- För att visa videorna i presentationen krävs internet förbindelse och att man testat utrustningen i förväg
- PowerPointens (PP) första dia i avsnitten är dold, berättar om vilka uppdateringar som har gjorts

Ändringar från och med 15.2.2023

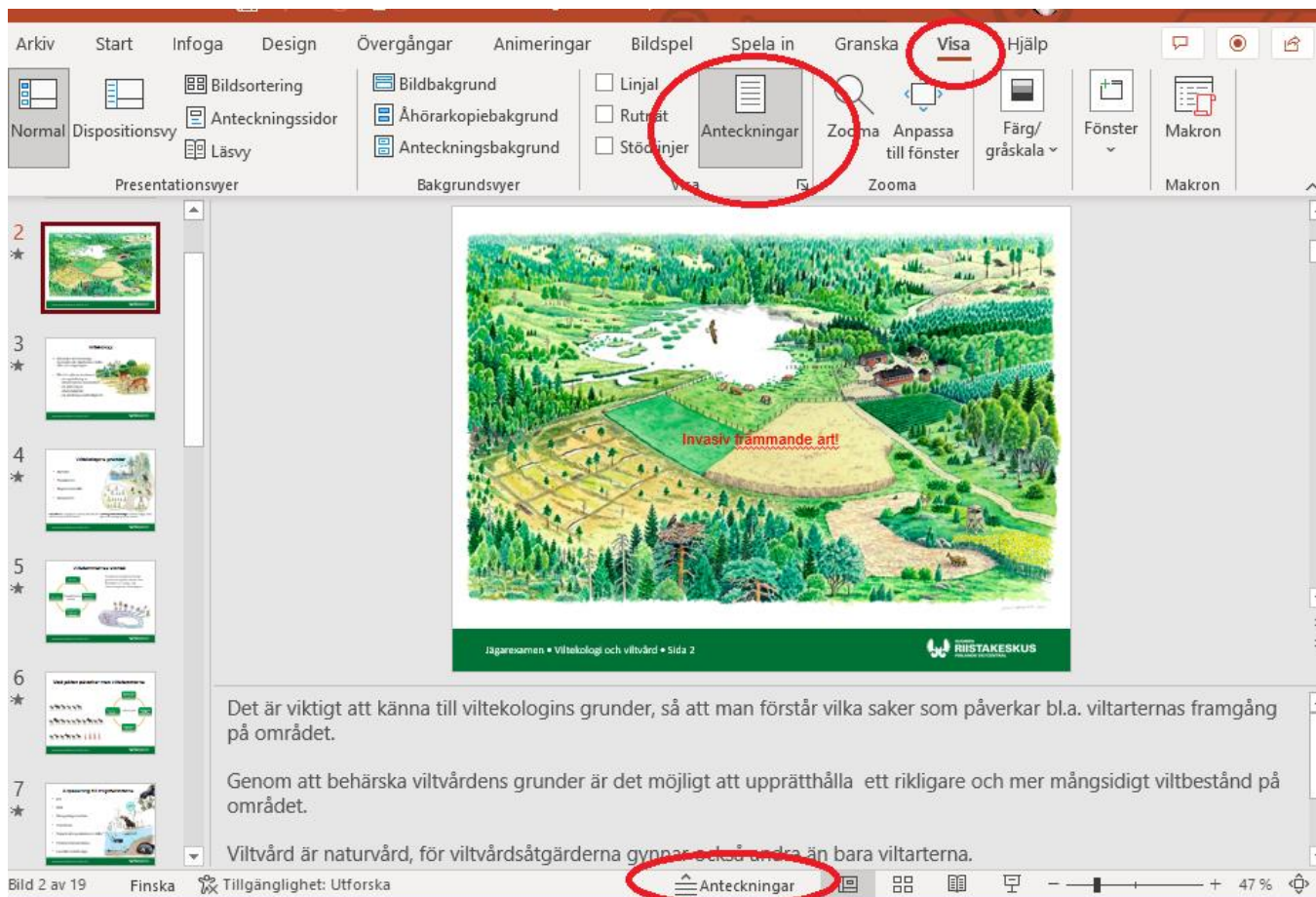
- Dia 6 uppdaterats anteckningar, Jaktvårdsavgiften 2023-34 förändrar
- Dia 28 uppdaterats, hundregister öppnas 2023
- Dia 30 uppdaterats, blyhagel får inte användas på våtmarksområden
- Dia 32 uppdaterats, ändring av 10§ i jaktförordningen 1.2.2022
- Dia 39 uppdaterats, fridlyst av en sådan hona av älg som åtföljs av årsunge
- Dia 42 uppdaterats, fångstanmälan av grägs byte

Ändringar från och med 15.2.2023

- Dia 6 uppdaterats anteckningar, Jaktvårdsavgiften 2023-34 förändrar
- Dia 28 uppdaterats, hundregister öppnas 2023
- Dia 30 uppdaterats, blyhagel får inte användas på våtmarksområden
- Dia 32 uppdaterats, ändring av 10§ i jaktförordningen 1.2.2022
- Dia 39 uppdaterats, fridlyst av en sådan hona av älg som åtföljs av årsunge

ANVÄNDNING AV MINNESANTECKNINGAR

- För utbildarna innehåller diorna nyttiga minnesanteckningar, samt färdiga animationer, som man måste bekanta sig med före utbildningen ordnas.
- PowerPoint: Visa - Anteckningar

1. JAKTLAGSTIFTNING

Foto: Hannu Huttu

BEGRÄNSNINGAR SOM BEROR PÅ TRAFIKLEDER

KOM I HÅG!

Vilt får inte skjutas över en järnväg eller en allmän väg eller när viltet eller skytten befinner sig på en sådan väg. *Jaktlagen 25 §*

På enskild väg kan man skjuta vilt om det eller skytten befinner sig på vägen. Det är också tillåtet att skjuta över vägen.

Man måste alltid beakta säkerheten för de som rör sig på vägarna, om man jagar i närheten av vägområde!!!

- **Väg** är en trafikled avsedd för framförande av motorfordon
- **Landsväg** = "Allmän väg" är av staten underhållen numrerad väg **3622**
- **Enskild väg** = mindre vägar, som inte har vägnummer, någon annan än staten upprätthåller vägen
- **Vägområde** = den egentliga körbanan, inklusive diken och vägrenen
- **Spår i terrängen** är inte en väg

PRIORITERADE ÄMNEN

- Transport av vapen
- Motordrivet fordon / skytte
- Att skjuta på väg
- Att låna/inneha vapen
- Förbjudna fångstredskap
- Jakttider
- Hålla hunden okopplad
- Jaktlicenser och fångstanmälningar
- Jakträtt på land / vattenområde
- Klädsel
- Hålla sig uppdaterad om ändringar!

Foto: Marko Muuttola

Foto: Hannu Huttu

2. ARTKÄNNEDOM

Bild: Handbok för jägare

- Flera bilder av samma art både i boken och i utbildningspaketet
- Bilder på både hane och hona
- Närbesläktade arter presenteras på samma uppslag eller efter varandra
- I bokens bildtexter betonas detaljer som bör observeras, vilka hjälper vid identifieringen
- I utbildningspaketet används cirklar och pilar för att peka ut viktiga detaljer

ÄLG

- Storvuxen
- Tjuren har horn och kraftigt man
- Vuxna har hakskägg
- Korna hornlösa, lång mule och "svankryggiga"
- Kalven mindre än kon, mulen kort, ger ett kompakt intryck, "yvig" man

- Kursdeltagarna ska lära sig känna igen **viltarterna och de icke fredade arterna (inklusive främmande arter som mink och mårddhund) samt kunna skilja dem från arter som påminner om dem.**

Bild: Jari Peltomäki

88

Bild: Hannu Huttu

Fågelguide för jägare

10,00 €

Suomen riistakeskus

1

2005 (tilläggsinformation)

Guiden redogör för art- och ålderbestämningens grunder, samt hur snarlika arter kan åtskiljas. Tyngdpunkten på de jaktbara arterna ligger på de jaktbara arterna, men också fredade arter som kan förväxlas med dem får en ingående presentation.

LÄGG I KORGEN

Expresleverans!

Bild: kauppa.riista.fi

Vingens
undersida vit,
buken mörk

Gräsand

- I flykt vitaktiga undre vingtäckare och ljusbrun buk
- Vingspegeln framträdande, blåskimrande, avgränsad av vita ränder på övre- och undersidan
- Näbben bred, hanens enfärgad gröngul, hos honan orange med mörkgrå näbbrygg. Färggränsen oregelbunden (jmf. snatterand)
- Benen klar orange

Vingspegeln framträdande, blåskimrande avgränsas av tydliga vita ränder

Hane i fjäderdräktbyte. Lägga märke till näbbens färg och stjärtens vita kanter.

Benen orange

Jägarexamen • Artkännedom • Sida 22

RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

ARTER SOM LIKNAR VARANDRA

Vingarnas
undersidor vita,
buken mörk

Bukens färg som den övriga kroppen (hos honan och hanen i eklipsdräkt).

Skedand

- I flykt vita vingundersidor och mörk buk (som hos gräsanden)
- Vingspegeln grönskimrande, i framkanten en vit rand som breddas utåt.
- Vingarnas ovensida gråaktiga
- Benen orange
- Den säregna formen det bästa kännetecknet!

Näbben platt

Vingspegeln grön, i framkanten en vit rand. Vingarnas ovensida är grå.

Jägarexamen • Artkännedom • Sida 24

RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

Vingens
undersida vit,
buken vit

Snatterand

- **Fridlyst art!**
- Vingspegeln liten och svagt skönjbar, vit "sockerbit"
- Näbben smal. Näbbens kanter orange, färggränsen mot den mörka näbben är vass och rak
- Benen gulorange

Hane i praktdräkt

Vingspegeln liten, vit, som en sockerbit

Observera den smala näbbens raka och tvära färggräns (jmf. gräsanden)

Jägarexamen • Artkännedom • Sida 23

RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

3. VILTEKOLOGI OCH VILTVÅRD

- I avsnittet ingår många illustrationer och målningar
- Det är bra att berätta varför det lönar sig att göra, eller att inte göra, någon viss sak
 - besluten påverkar t.ex. den framtida storleken på viltstammen och/eller dess köns- och åldersfördelning, vilket i sin tur påverkar stammens hållbarhet och jaktmöjligheterna
- Egna beslut och eget agerande har betydelse!

FÖR VILTVÅRD KRÄVS ATT MAN FÖRSTÅR OLIKA ARTERS EKOLOGI!

Mycket hjälptexter!

Konkurrens:

- Individerna inom arten konkurrerar om livsutrymme såsom näring, skyddsplatser och reproduktionsmöjligheter såsom häckningsplatserna

Ekologisk nisch:

- Varje art har sin egen ekologiska nisch, där den har bättre framgång än andra arter.
- Till exempel har sjöfåglarnas olika arter anpassat sig till att äta en specifik föda och skaffa sig den från aningen olika djupa vatten

Bild: Jägarexamensutbildningsmaterial

PRIORITERADE ÄMNEN

- Principerna för ekologiskt hållbar verksamhet
- Livsmiljökrav
- Naturligt urval
- Anpassning
- Fördelningen honor/hanar
- Tillstånd som krävs för viltvårdande åtgärder
- Häckningsanordningar
- Fångst av små rovdjur och dess betydelse

Bild: Jari Kostet

4. ETISK OCH HÅLLBAR JAKT

Bild: Hannu Huttu

- Avsnittet har ett annat tillvägagångssätt som avviker från övriga avsnitt på så vis att det som ska läras in först presenteras genom en bild, i syfte att väcka diskussion under ledning av utbildaren.
- Efter bilden går de viktigaste punkterna igenom med hjälp av tillhörande text.

- Respektera naturen och viltet.
- Främja eftertänksam, lugn jakt.
- Behandla hundarna väl.
- Värna om den finska jaktkulturen och respektera gamla jakttraditioner.
- Var en öppen och ärlig förespråkare för jakt.
- Lämna inte skräp i terrängen!

Varför är ansvarsfullhet viktigt?

Ansvarsfull jägare

Jägaren känner sitt ansvar också på sociala medier

- Understryk frågans betydelse under utbildningen!
- Sociala medier ger möjlighet att dela med sig av jaktupplevelser och spara jaktminnen.
- Överväg om den bild eller video du tar är lämplig att dela på sociala medier. Klarar den offentlig granskning?
- Vad berättar bilden om jakten för andra jägare? Och för den stora allmänheten, som inte jagar?
- Kom ihåg att det som publiceras på nätet finns där för evigt, och ingen grupp är helt och hållet sluten.
- Det som är roligt runt lägerelden är inte alltid passande i offentligheten.
- På bilder är det särskilt viktigt att komma ihåg säkerheten och respekten för bytet!

Foto: Petri Vartiainen

PRIORITERADE ÄMNEN

- Hållbar jakt
- Skjutavstånd och skjutfärdighet
- Att identifiera vilt
- Skadskjutningar, användning av hund
- Viltinventeringar och annan viltvård
- Goda seder och att ta hänsyn till andra
- Att respektera naturen och viltet

Foto: Tero Salmela

5. VAPEN OCH PATRONER I JAKTEN

METSÄSTYSAMMUNNAN ABC

- opas parempiin riistalaukauksiin

 METSÄSTÄJÄLIITTO

Bild: metsastajaliitto.fi

- Avsnittet har utarbetats i samarbete med Finlands Jägarförbund.
- Materialet grundar sig på handboken **ABC för jaktskytte** samt på kursmaterialet ABC för jaktskytte som innehåller praktiska skjutfärdigheter och säker vapenhantering.
- Materialet innehåller videor. Videorna kan visas i föredraget om datorn är ansluten till internet. Webbadresserna till videorna finns också i utbildarens anteckningsvy.
- Videorna kan visas på Finlands Jägarförbunds webbplats under ABC för jaktskytte:

<https://metsastajaliitto.fi/sv/jagaren/jaktskytte-abc>

GEVÄR - INSKJUTNING

Video: Finlands Jägarförbund <https://vimeo.com/341818997>

RÄTT PATRON FÖR HAGELGEVÄRET

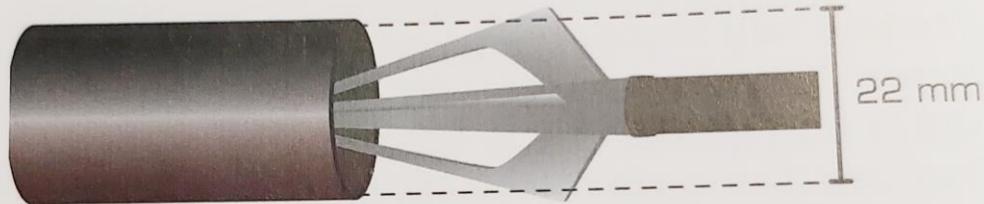
Försäkra dig om att patronen du använder motsvarar kalibermärkningen på ditt vapen.

En kortare patron än vad kalibermärkningen anger kan avfyras säkert.

Som du ser på bilden ovan, ryms en 12/89-patron i en 12/76-patronkammare. Men

Bild: Jägarexamensutbildningsmaterial

I avsnittet vapen och patroner behandlas också bågjakt.

Pilen måste vara försedd med jaktspets. För bäver, hjortdjur eller vildsvin måste man använda jaktspets vars diameter är minst 22 mm. Om pilbåge används för att skjuta på bäver eller kanadensisk bäver måste dessutom vara fäst till bågen.

Kontrollera pilen genom att böja den och granska den visuellt. Om den är skadad känns det, och ett knastrande ljud hörs. Använd inte en skadad eller trasig pil.

Vid jakt med hund måste pilarna hanteras så att hunden inte kommer åt jaktspetsen.

Bilder: Jägarexamensutbildningsmaterial / Handbok för jägare/ Finlands Jägarförbund.

PRIORITERADE ÄMNER

- Behövliga tillstånd vid köp av vapen och patroner, vapenlagstiftning
- Att lära känna det egna vapnet och öva skytte
- Olika vapentyper
- Rätt kalibrer/patroner för vilt
- Patroner för olika vapen, patronmaterial
- Inskjutning

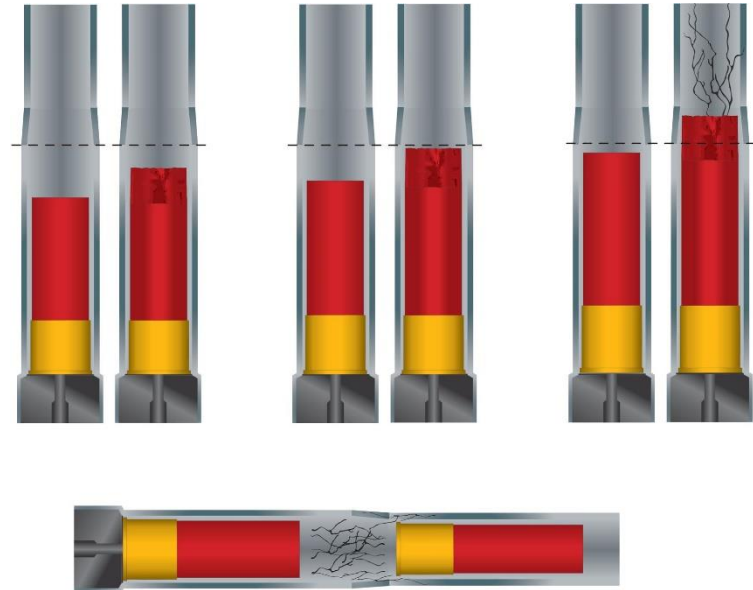

Bild: Jägarexamensutbildningsmaterial

6. SÄKERHET UNDER JAKTEN

Ta hänsyn till andra personer som rör sig i naturen, som till exempel bär- och svampplockare. Om du i terrängen stöter på andra människor, avlägsna patronerna från vapnet och berätta för dem om din jakt. Byt område vid behov.

Kom ihåg att se till att skjutvinkeln är säker vid andjakt eller vid drevjakt på fasan. Vågräta skott med mindre än 45 graders skjutvinkel är farliga. Haglen flyger grovt räknat 100 m x haglens diameter i millimeter. Det betyder att hagel med 3 mm i diameter flyger cirka 300 m.

Vid jakt i skymningen ska man se efter extra noggrant att objektet säkert är ett vilt. Skjut inte på enbart ett ljud eller på ett objekt som du inte har identifierat!

Skjut aldrig mot en annan människa, en byggnad eller en annan persons egendom. Kom ihåg att kulans farliga räckvidd är flera kilometer och även hagel har en farlig räckvidd på flera hundra meter.

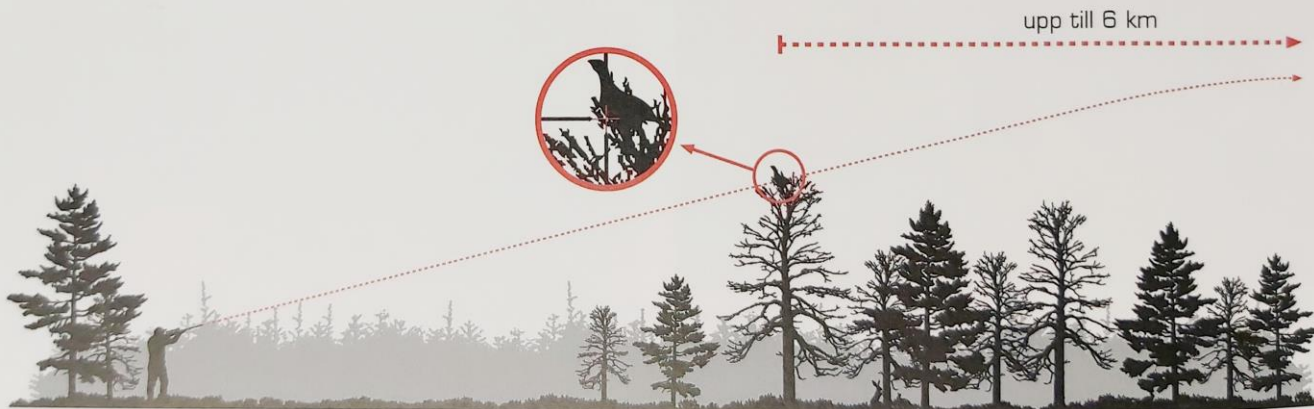

Bild: Handbok för jägare / Finlands viltcentral

FYRA OVILLKORLIGA REGLER FÖR VAPENSÄKERHET

1. Alla vapen är alltid laddade

- Tro aldrig, att ett vapen är oladdat. Kontrollera alltid att vapnet är oladdat i början av varje hanteringstillfälle och alltid då du ställer undan vapnet.

2. Rikta aldrig vapnets pipa mot något, som inte är avsett att skjutas

- Med skjutvapnet får man endast sikta på ett objekt, som man är mentalt förberedd på att skjuta, även om vapnet skulle vara oladdat. Avspänning av slagfjädern skall alltid ske i en säker riktning.

Bild: Finlands Jägarförbund

MÅNGA BRA BILDER

Bilder: Jägarexamnsutbildningsmaterial/ Finlands Jägarförbund.

PRIORITERADE ÄMNEN

- Transport och förvaring av vapen
- Förnuftigt på sjön
- Att ta sig över hinder
- Att säkra/ladda vapnet
- Skjutsektorer
- Riskområden
- Hundens säkerhet
- Klädsel
- Att identifiera objektet innan man skjuter
- Patroner som inte detonerar
- Övningens betydelse

Bild: Finlands Jägarförbund

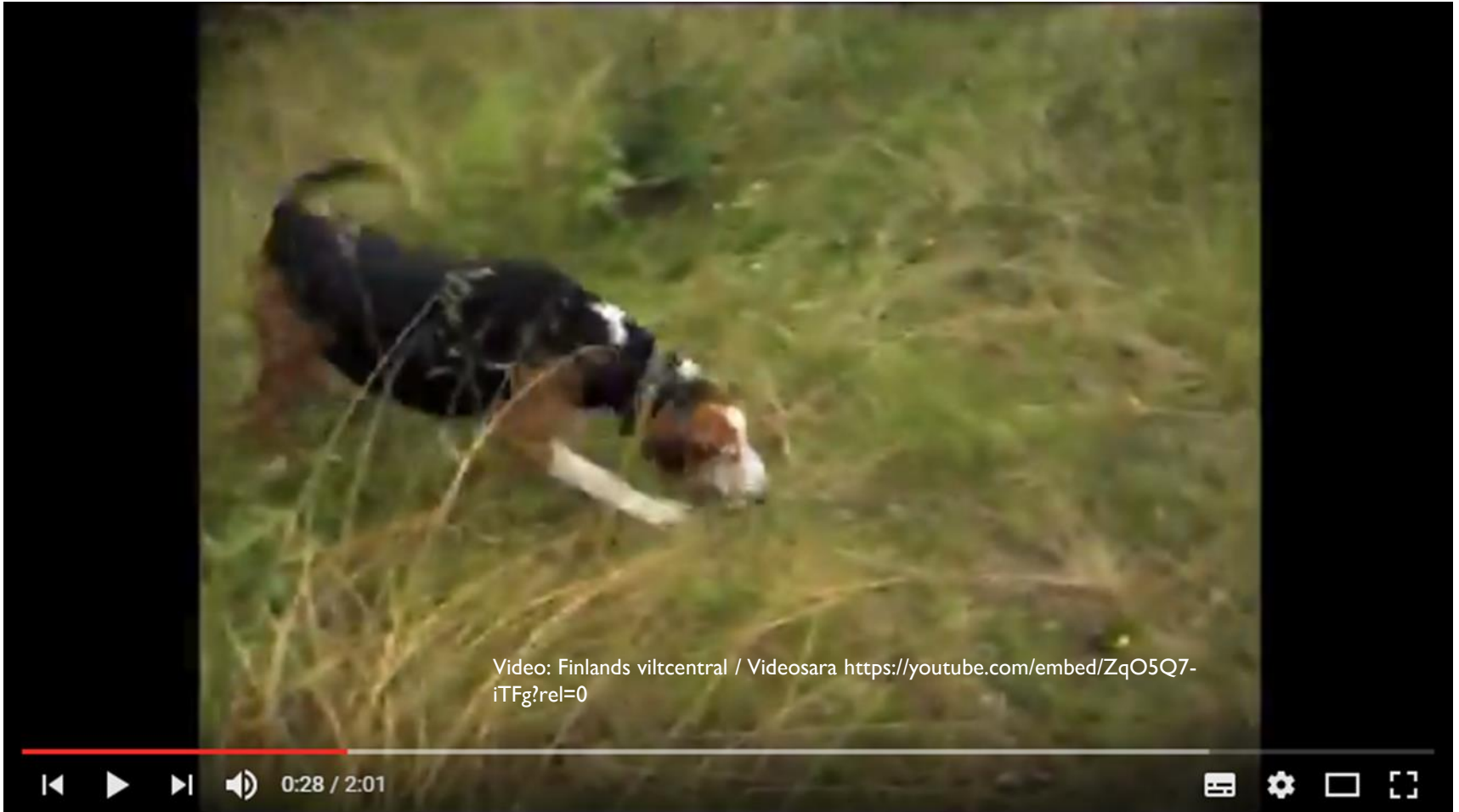

Bild: Jägarexamensutbildningsmaterial

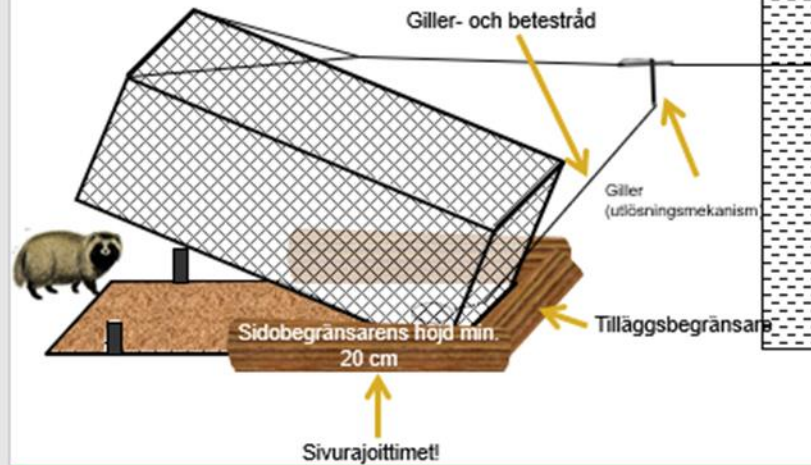
7. FÅNGSTREDSKAP OCH FÅNGSTMETODER

- Avsnittet består av fotografier och videor.
- Videorna kan visas när datorn är kopplad till nätet.
- Om man inte har nätuppkoppling kan materialet gås igenom med hjälp av fotografierna.
- **Det lönar sig för utbildarna att också ta med material, som exempelvis fällor eller motsvarande.**

JAKT PÅ HARE MED DRIVANDE HUND

Montering av KaNu-fällan

Jägarexamen • Fångstredskap och fångstmetoder • Sida 34

RIISTAKESKUS

Länk till videon om KaNu-fällan (på finska): <https://dreambroker.com/channel/ma8oerte/nzm3s7ju> och länk till Viltinfo: <https://www.riistainfo.fi/videot/kanu-loukun-asennus-kaytto/>

Gillring av fällan

Fällan placeras på ett jämnt underlag, där det inte finns stenar, grenar eller andra ojämnheter.

Golvallret täcks med jordmaterial, så att djuret inte känner av gallret och vågar gå in i fällan. **Stabiliteten i fällans**

Bild: Jägarexamensutbildningsmaterial / Mikko Alhainen

JAKT PÅ HJORTDJUR

Bild: Hannu Huttu

PRIORITERADE ÄMNER

- Kamouflajage
- Användning av bulvaner
- Jaktgömslen
- Tillåtna hjälpmedel vid fångst / förbjudna metoder
- Användning av fällor
- Användning av hund
- Avlivning av bytet

Bild: Marko Mikkola

8. HANTERING AV BYTET

- Avsnittet bygger på fotografier och videor. Med hjälp av videor är det lättare att åskådliggöra hur olika skeden framskrider.
- Utbildarna rekommenderas också använda eget material, såsom uppstoppade djur, troféer o.s.v.

Bild: Jägarexamensutbildningsmaterial

framfogarna öppnas för snabbare nedkylning och blodkoagulering.

bytesdjur hängs oflådda. Hängning med skinnen eller skinnarna på hindrar köttet från att torka och minskar slemning. Fåglar hängs från halsen, däggdjur från benen. Kött som hängs i början av hösten måste skyddas mot insekter till exempel med en nätpåse.

i Häng bytet i ett svalt utrymme. Den optimala temperaturen är +0–+5 grader. Hängtiden förkortas vid högre temperatur.

i ett svalt utrymme i varma delar utgående musklerna från så att hinnvävnadsvätska

FÖRVARING

Med vacuumförpackning hållbarhetstiden för vacuumförpackat bytet väsentligt förlängs genom att förhindra luftkontakt. Veckor, varefter bytet lämpar sig säkert för väv och fett,

Frys ner köttet i vacuumförpackning. Detta förhindrar frysfrys och frysfrys ger köttet i frysfrys möjligt och förhindrar att sänka frysfrys

Bild: Handbok för jägare

PRIORITERADE ÄMNER

- Urtagning
- Hängning
- Mat av vilt
- Pälsar, troféer och annan användning av bytet

ORDNANDE AV UTBILDNINGEN

PLANERING AV UTBILDNINGEN

- Dela upp undervisningsämnena enligt era egna styrkor
- Utbildningen får utvidgas, men det får inte ske på bekostnad av de viktiga frågorna i grundpaketet = de grundläggande ämnena måste gås igenom omsorgsfullt. Tilläggsmaterial och tilläggsavsnitt ordnas som extra tillägg
- Använd respons från tidigare utbildningar

Foto: Tero Salmela

FÖRBEREDELSE INFÖR UNDERVISNINGEN

Förbered dig väl! Gå i förväg igenom vad du vill säga och göra

- Studera ämnet genom att läsa materialet, även om det är bekant för dig
- Gör vid behov ett ”undervisningskort” som stöd
 - Huvudpunkterna, som du vill att deltagarna åtminstone ska lära sig
 - Dela in utbildningen i avsnitt och bestäm tidsanvändningen
 - Anteckna exempel och eventuell användning av stödmaterial, frågor och grupparbeten
- Öva dig, så får du en uppfattning om tidsåtgången
- Med hjälp av goda förberedelser och i förväg planerade skeden skapar du en logisk och fungerande helhet

Foto: Tero Salmela

INLEDNING AV EN LEKTION

- Var på plats i god tid
- Kontrollera att utrustning och material är i sin ordning
- Visa upp en positiv attityd och sträva efter att genast skapa en diskussionsvänlig stämning. De första sekunderna är de viktigaste
- Presentera dig och berätta att du är här för att deltagarna ska lära sig saker. Det sänker tröskeln för att ställa frågor
 - Be deltagarna tilltala dig med ditt förnamn
 - Börja med att berätta om din egen jaktbakgrund
- Gör en presentationsrunda. Försök komma ihåg namnen, eftersom det underlättar grupphanteringen med yngre kursdeltagare
- Gå igenom utbildningens innehåll, tidsplan och de tillvägagångssätt du önskar

UTBILDAREN SOM FÖREBILD OCH EXEMPEL

Tänk efter hurdan bild du vill förmedla för deltagarna om jägarna och jakten

- Deltagarna drar slutledningar om ledarens tankesätt och värderingar
 - Barn och unga kopierar värderingar och handlingsätt
- Uppmuntra!
 - Tröskeln för en ny jägare att börja med hobbyn måste sänkas
- Konkreta exempel
 - Lag och etisk granskning
 - Under utbildningen ska man inte bedöma olika jaktformer, hundraser eller liknande
 - Gör inte personliga ställningstaganden
- Låt dig inte avskräckas av ansvaret. Inga specialförmågor behövs

JÄMSTÄLLDHET OCH LIKVÄRDIGHET

Deltagarna har varierande bakgrund, vilket bör beaktas i utbildningssituationen

- Var och en som vill bli jägare har rätt att delta i utbildningen utan att behöva känna underlägsen eller bli sårad
- Kom ihåg att upplevelsen är individuell. Något som är av liten betydelse för dig kan vara mycket viktigt för någon annan
- Betona inte kön eller någon annan personlig egenskap i utbildningen (ålder, sexuell läggning). Det är inte nödvändigt
 - Könsneutrala uttryck
- Humor är bra, men kom ihåg situationsbundenheten
- Förminska inte betydelsen av likvärdighet, men överdriv inte heller. Båda förhållningssätten är irriterande. Saklighet, goda seder och att uppmärksamma frågan räcker

TIPS FÖR UNDERVISNINGEN

Säg rakt ut om du inte kan svara på en fråga

- Man kan ta reda på saken tillsammans: t.ex. på Viltinfo
- Om det inte är möjligt att utreda, ge svaret i efterhand
- Om många deltagare är barn eller unga är det bra att komma överens om regler i förväg för att förebygga störande beteende
 - Du är på plats i egenskap av utbildare, inte uppfostrare. Ta omedelbart kontakt med föräldrarna i svåra fall
- Undvik tävlingar eller andra former av rangordning av deltagarna
- Döm inte, utan motivera de korrekta förfarandena. Deltagare kan ha felaktig information inhämtad hemifrån
- Människan lär sig genom att lyssna, se och uppleva. Inläringen underlättas av konkreta exempel, utrustning eller bilder

BEAKTANDE AV KURSDELTAGARE I OLIKA ÅLDRAR

SÄRSKILD UPPMÄRKSAMHET TILL UNGA

Foto: Tero Salmela

- Tala tydligt, pausa
- Sakerna i små bitar, tid för att tänka
- Använd konkreta exempel och material
- Gör delaktiga med gruppdiskussioner och frågor – inga felaktiga svar, led dem till rätt svar
- Anteckna minnesnoteringar, sammanfattningar i slutet
- Handbok för jägare jämsides med annat material
- Tänk på sittordningen, låt den inte störa utbildningen
- Beröm och uppmuntra!

KOM IHÅG!

Bilder: www.riistainfo.fi/sv

- Sidorna Ny jägare – Ansvarsfull jägare på Viltinfo
- Uppmuntra deltagarna att ta i bruk terrängappen Oma riista (t.ex. fångstanmälningar, observationsregistreringar, jaktdagbok, jaktkort, skjutprovsintyg osv.)
- Viltinfos sidor om lagstiftning och tidningen Jägaren (lagändringar)
- Skjutbanor, ABC för jaktskytte och övriga skjututbildningar och skjutevenemang
 - Uppmuntra övning på skjutbana
 - Informera om evenemang som planeras i närområdet
- Jägarförbundets tjäderläger och övriga evenemang för unga

TACK!

Foto: Hannu Huttu